

Gerning at gøre, og saa kan han dog ud-nævnes til at føre Tilsyn med Højskolerne, hvor han altsaa skal rejse omkring til disse Skoler og foruden Rejsudgifter og Diæter have et Honorar af 35—50 Kr. for hvert Højskolebesøg. Det samme gælder om de øvrige, det gælder om Rostrup, der har samme Løn som Professor Segelcke, har noget mindre i Alderstilleg, men som ogsaa efter Forslaget skal have 2,000 Kr. som Konsulent i Plantepatologi. Han skal lige saadan være Tilsynsmand over Højskolerne. Og det bliver ikke mindre, naar man kommer til Gymnastikinspektøren. For et Par Aar siden blev der paa Finansloven søgt om Ansættelse af 10 Assistentter, som skulde være Gymnastikinspektøren behjælpelige til at inspicere Gymnastikken trindt om i Landets Skoler, baade Almueskolerne paa Landet og i Byerne, Latin- og Realskolerne osv.; thi hans Gerning var saa stor, at han ikke kunde overkomme det, ikke kunde tit nok komme omkring til de Skoler, han skulde inspicere, han var rent overbebyrdet. Disse Assistentter bleve nægtede, men nu ansættes han her som tilsynsmand ved Højskolerne, han skal rejse rundt og se til Gymnastikundervisningen, modtage samme Diæter og Honorar som de øvrige Tilsynsmænd, og det støndt han har saa meget at betille, at han for et Par Aar siden skulde have 10 Assistentter til at hjælpe sig. Det er ganske mærkeligt, mener jeg, og det er noget, som fortjener Baatale her i Salen, og da jeg ikke har hørt det fremdrage før under denne Forhandling, har jeg ment det rigtigt at tage det for. Det er rigtigt, hvad der blev fremhævet, dels af det ærede Medlem for Odense Amts 3dje Valgkreds (Bernsen) og dels af Ordføreren, at Højskoleloven upaa-tvivelig ikke hjemler, at Yngby og Ålbog Højskoler faa 6,000 Kr. hver i Tilskud om Aaret, og jeg kunde have lyst til at spørge den højtærede Minister, om det ikke freimgaar af disse Skolers Indberetninger, at de have fælles Lærere ved disse Afdelinger, at der er fælles Lærere ved de 2 Skoleafdelinger i Yngby og lige saa i Ålbog, og er der det, er det jo dog urimeligt, at Tilskuddene beregnes efter det saadan som ved andre Skoler. Tilskuddene til Højskolerne beregnes jo efter Lærernes Lønning og efter de Elever, de have haft; men hvorledes disse Beregninger ere faldne i disse to Tilfælde, naar der har været fælles Lærere som jeg ikke tvivler om, at der har været, er mig noget usforstaaeligt. Hvis den højtærede Minister vilde give os Oplysninger derom, enten her eller senere i Finansudvalget, vilde det være meget lærkommert at se disse Oplysninger.

Der har ogsaa under denne Forhandling været talt en Del om Bevillingerne til Landsvagevæsenet, og der har særlig været draget til Feltts imod de dyre Bygninger, som ere opførte ude paa Egherødgaard. Forhindre disse Bygningers Opførelse, ser jeg ikke, vi have kunnet, thi det er jo private Folk, der have med det at gøre. Vi kunne nok mene, at det er dyre Bygninger, men der er jo ikke noget for os videre at sige til den Ting. Vi kunne, som sagt, beklage, at Bygningerne ere saa dyre, og mene, det kunde være rimeligere og rigtigere at have gaaet en anden Vej, men egentlig ud-øve nogen Indflydelse der, have vi ikke kunnet. Jeg vil nødig, at denne Tale om at spare over for de aandsvage skulde give sig Udslag i, at man skulde spare paa den Bevilling, som nu i en længere Arrække har været givet til Anbringelse af aandsvage paa saadanne Anstalter. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Schärling) syntes at mene, at det kunde man gøre, men efter min Opfattelse kan det aabenbart ikke være rigtigt, om man vilde gaa med dertil. Vort Landsvagevæsen er slet ikke saa gammelt her i Landet og er aabenbart ikke naaet til sin Fuldkommenhed endnu, og jeg tvivler paa, at man kan komme under den Sum, man hidtil har givet, og om man ikke maa meget højere op. Det ideluffer ikke, at man kan gaa en mere besparende Vej med Hensyn til Opførelse af Anstalter og med Hensyn til Behandlingen af de aandsvage, men at man efterhaanden vil faa flere og flere aandsvage ind under det offentliges Hjælp, derom nærer jeg ingen Tvivl. Vort Landsvagevæsen begyndte i Halvtredsjerne med Oprettelsen af "Gamle Bakkehus", hvor man begyndte med 4 Disciple eller, hvad man skal kalde dem, Alumnier eller aandsvage. Man havde Plads til 20, man begyndte, som sagt, med 4. De 20 fik man selvfølgelig straks. Sagen blev støttet ad privat Vej, og i 1857 gav Regeringen Bevilling til, at der maatte oprettes et Vareløteri for Idioter, og det gav naturligtvis Anstalten betydelig Indtægt og hjalp til, at man kunde udvide Virksomheden mere og mere. Fra saadanne svage Spør er, som sagt, vor Omsorg for Landsvagevæsenet vokset op fra nogle faa Tilskud Kroner i Halvfjerdjerne fra Statens Side til nu at udgøre en Sum af 175,000 Kr. Tilskud, og der er søgt paa Finansloven et yderligere Tilskud af 40,000 Kr. Vi have ikke alene "Gamle Bakkehus" men alle de Kællerske Anstalter, som ogsaa tage sig af aandsvage. Reglen er den, som de allerfleste